

Hoe ga je als advocaat risico's inschatten bij witwas- en terrorismebestrijding?

Advocaten en advocatenkantoren zijn verplicht om een beoordeling maken van de risico's op witwassen en de financiering van terrorisme (Artikel 2b van de Wwft). Bij deze beoordeling kijkt het kantoor onder meer naar de risicofactoren van de cliënt, de dienst, het product, de transactie, hoe de client contact heeft met zijn klanten en hoe die zijn producten en diensten aanbiedt en in welke landen/geografische gebieden hij actief is. Het totaal van (potentiële) cliënten en zaken van het kantoor wordt bekeken en geanalyseerd wordt welke risico's bij die (potentiële) cliënten en zaken spelen en voor het kantoor aanvaardbaar zijn. De beoordeling moet altijd actueel zijn. Deze analyse vormt de basis voor het kantoor specifieke risicobeleid. De wet schrijft immers voor dat een advocatenkantoor dat Wwft-zaken behandelt een risicobeleid heeft. (Artikel 2c, meer hierover in een toekomstig artikel)

Voorbeeld

Een advocatenkantoor dat gespecialiseerd is in vastgoedzaken spitst de risicoanalyse ten aanzien van de diensten- en transactiefactoren toe op de risico's bij vastgoedtransacties. Het kantoor kijkt ook naar andere factoren. Welk type cliënten bedient het kantoor? Particulieren of juist veel vennootschappen? Heeft het kantoor offshore vennootschappen als cliënt? Behandelt het kantoor vooral zaken met Nederlands- of ook met buitenlands vastgoed. Waar komen de cliënten en wederpartijen vandaan? Denk daarbij ook aan de locaties van vennootschappen die bij de transacties/zaken betrokken zijn en de locaties van hun Ultimate Beneficial Owner (UBO): de natuurlijke persoon die uiteindelijk de eigenaar is van of zeggenschap heeft over de organisatie

Wat is risicobereidheid of te wel 'risk appetite'?

De risicobereidheid bepaalt welke risico's het kantoor wél en welke risico's het kantoor níét acceptabel vindt. Dit is essentieel bij het aannemen van nieuwe cliënten of zaken en het voortzetten of beëindigen van bestaande cliëntrelaties. Kort gezegd: welke cliënten of dossiers zijn wenselijk en welke worden geweigerd of beëindigd? Een kantoor met een lage risicobereidheid zal over het algemeen minder inspanning hoeven leveren om cliëntenonderzoek te verrichten en te voldoen aan de eisen van de Wwft.

Belang van concreet beleid

Het is van belang dat de risico's concreet zijn omschreven, voorzien van een toelichting, en passen bij de aard, omvang en expertise van het advocatenkantoor. Dit geeft houvast bij de dagelijkse praktijkvoering én bij een eventuele controle. Enkele voorbeelden van risico's die een kantoor als niet-acceptabel kan aanmerken (de lijst is niet limitatief):

Risicofactoren t.a.v. type	Voorbeelden van mogelijk niet acceptabel geachte risico's
Clïënt	- Cliënten met een slechte reputatie in de pers ('bad press').
Dienst, product, transactie	- Het opzetten van offshore constructies. - Andere vastgoedtransacties dan de koop en verkoop van woonhuizen.
Land/geografisch gebied	- Cliënten die actief zijn of transacties doen in landen met een hoog risico. - Landen die staan op de internationale sanctielijsten.

Beleidsvrijheid maar ook kaders

Hoewel een kantoor beleidsvrijheid heeft bij het formuleren van haar risicobereidheid zijn er altijd cliënten, transacties of landen die naar hun aard een verhoogd risico met zich meebrengen. Dit vraagt om een bewuste keuze: is dit risico wel of niet acceptabel voor het kantoor? Is het advocatenkantoor voldoende uitgerust om cliëntenonderzoek op dit risiconiveau te verrichten en maatregelen te nemen die de gesignaleerde risico's kunnen ondervangen? Als onderdeel van het kantoor specifieke risicobeleid dienen kantoren dan ook expliciet te beschrijven in welke gevallen een potentiële cliënt wordt geweigerd en (in voorkomend geval) een bestaande cliëntrelatie wordt beëindigd. Dit is nauw verweven met het kantoorbrede cliëntacceptatiebeleid.

Samenvattend

1. Analyseer de risico's op witwassen en terrorismefinanciering op kantooniveau.
2. Bepaal en beschrijf concreet welke risico's het kantoor wél en niet acceptabel vindt.
3. Leg deze keuzes vast in het Wwft-risicobeleid.
4. Houd de risicoanalyse en het beleid actueel.